

Εσείς πως δεν χωρίσατε ακόμα;

/ Γενικά Θέματα / Ορθόδοξη πίστη / Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Του Κωνσταντίνου Γανωτή

Βλέποντας κανείς στην εποχή μας ζευγάρια ταιριασμένα κι αγαπημένα απορεί πως τα κατάφεραν και δεν χώρισαν ακόμα. Μα, θα πείτε, δεν συντρέχουν προφανώς οι λόγοι του χωρισμού. Στα χρόνια τα δικά μας ακόμα πράγματι υπήρχαν συμβατικοί λόγοι για το διαζύγιο και τέτοιοι ήταν η μοιχεία, η ασωτία, η κακομεταχείριση.

Στη δική σας εποχή η διάσταση του ζευγαριού, που οδηγεί στη διάλυση της οικογένειας, αποκαλύπτει την πραγματική αιτία της, την απουσία του Θεού. Χωρίς άλλη αιτία διαπιστώνουν ένα πρωί ότι δεν αντέχουν ο ένας τον άλλον. Η έλξη των συζύγων χαλαρώνει και σβήνει με τρόπο, που και οι ίδιοι δεν τον καταλαβαίνουν. Δεν μπορούν να εξηγήσουν το γεγονός με τη γλώσσα, που έμαθαν να χρησιμοποιούν, τα οικονομικά δηλ. αίτια, τα βιολογικά, τα αισθητικά κ.λπ.

Κι ενώ δεν έχουν να επικαλεσθούν ένα από τα συμβατικά αίτια, βρίσκονται με έκπληξη μπροστά στο ψυχολογικό φαινόμενο να μην αντέχουν την ύπαρξη, την παρουσία του άλλου, του συζύγου τους, δηλαδή να μην αντέχουν την ίδια τη σχέση. Κοιτάξετε το σημερινό άνθρωπο, που ενώ καίγεται από τη μοναξιά, συγχρόνως επιδιώκει την απόλυτη μοναξιά, τη μοναξιά να μην προσδιορίζεται από καμιά σχέση. Αυτή είναι η μοναξιά της κόλασης.

Ο γάμος διαλύεται, γιατί δεν προσφέρει στο ζευγάρι την απόλαυση, που προσδοκούσαν να απολαύσουν, όταν παντρεύονταν. Μόνον η τέλεια παράδοση του ενός στον άλλον χωρίς άλλες οποιεσδήποτε παρεμβολές, σκέψεων λ.χ. σκοπιμοτήτων, φόβων κ.λπ. μπορεί να δώσει την ευτυχία του γάμου. Λέω «μπορεί», γιατί υπάρχει μια προϋπόθεση ακόμα που δεν ισχύει στα ζώα. Η αίσθηση του χρόνου, της τύχης, η βεβαιότητα του προσωρινού της ζωής και του θανάτου δηλητηριάζει την ευτυχία σε κάθε σχέση και βέβαια και του γάμου. Το αβέβαιο των προθέσεων του άλλου μπαίνει στη σχέση του ζευγαριού. Ποιός θα εγγυηθεί τη συζυγική πίστη, την ειλικρίνεια και την αντοχή του άλλου στους πειρασμούς; Έτσι η συζυγική σχέση προχωρεί κάτω από την απειλή της αποτυχίας. Και το διαζύγιο έρχεται σαν ώριμος καρπός.

Κι έτσι υφαίνεται η αίσθηση της ζωής του ανθρώπου του πολιτισμού. Η θέα του κόσμου δεν του προσφέρει ευχαρίστηση, όσο κι αν ορκίζεται για το αντίθετο. Επιστρατεύονται οι ηδονές για να παρηγορήσουν προσωρινά τον άνθρωπο και επινοούνται άπειρες πολυποίκιλες γεύσεις και αποχρώσεις ηδονών έτσι για ένα ξεγέλασμα της απαρηγόρητης ψυχής, που θρηνεί βουβά τη χαμένη παιδική αθωότητα.

Μπορούμε να πούμε λοιπόν ότι η σύγχρονη οικογένεια μας αποκαλύπτει τα μεταφυσικά αίτια της αποτυχίας της και αντίστοιχα βέβαια τα μεταφυσικά αίτια της επιτυχίας της. Όταν λείπει και δεν καλλιεργείται η εκκλησιαστική ζωή της οικογένειας, η οικογένεια δεν σώζεται ούτε με καλές προθέσεις και άλλες προϋποθέσεις. Του λόγου το αληθές πιστοποιείται μ' ένα απλό κοίταγμα γύρω μας.

Η χριστιανική οικογένεια μέσα στη χλεύη του κόσμου επιβιώνει και ταΐζει οικογενειακή ευτυχία τα μέλη της και σκανδαλίζει με τον τρόπο της επιτυχίας

της, που είναι τρόπος καθαρά αξιολογικός. Προβλήματα έχει πολλά, υποκειμενικά και αντικειμενικά, αλλά τα ξεπερνάει χωρίς τις συμβατικές διαδικασίες, που αναγνωρίζει η κοινωνία. Πειστικό παράδειγμα είναι η επιβίωση των πολυτέκνων οικογενειών με τα αντιστρόφως ανάλογα εισοδήματα. Η χριστιανική οικογένεια αναπαύει το ζευγάρι και ο ένας αναγνωρίζει στο πρόσωπο του άλλου τον ίδιο το Θεό και μια ατμόσφαιρα άνεσης, εμπιστοσύνης και ασφάλειας την αγκαλιάζει.

Βέβαια υπάρχει το πρόβλημα να έχει ο ένας όλη αυτή τη διάθεση και να μη βρίσκει ανταπόκριση από τον (η την) σύντροφό του. Είναι μεγάλος ο καημός κι ο αγώνας σε τέτοιες περιπτώσεις. Τότε γίνεται ο γάμος μαρτύριο. Η λέξη μαρτύριο στην κοσμική γλώσσα ακούγεται απαίσια, στην εκκλησιαστική γλώσσα όμως μοσχοβολάει βασιλικά και ρόδα, είναι η εικόνα του Χριστού κρεμασμένου στο Σταυρό, του Νυμφίου της Εκκλησίας, που γρήγορα ανασταίνεται μέσα σε άπειρη δόξα. Αν υπάρχουν σ' αυτόν τον κόσμο άνθρωποι, που εμπνέουν εμπιστοσύνη και ελπίδα για το μέλλον, αυτοί είναι οι μάρτυρες.

Στην ιερολογία του γάμου την κεντρική θέση έχει ο χορός του Ησαΐα, όπου ο Ησαΐας χορεύει για τον παρθενικό τοκετό της Θεοτόκου, γιατί και ο έγγαμος τοκετός έχει μεγάλο μερίδιο από το μυστήριο της Θεοτόκου• αυτό ισχύει για όλες τις μητέρες, αλλά το αισθάνονται περισσότερο οι αδικημένες μητέρες. Γι' αυτό ο χορός συνεχίζεται με τα λόγια• Άγιοι μάρτυρες οι καλώς αθλήσαντες και στεφανωθέντες...

Η συνηθισμένη διαμαρτυρία των αδικημένων συζύγων είναι γιατί τα βάρη, οι συνέπειες και οι ενοχές να πέφτουν όλα στον ένα και ο άλλος να φαίνεται άψογος. Σε όλη αυτή τη δοκιμασία απάντηση και σωτηρία δίνει ο Σταυρός του Χριστού.

Ο κόσμος ακούει δύσκολα έναν τέτοιο λόγο, γιατί έχει διαφημιστεί υπερβολικά ο ρόλος της ψυχολογίας. Η ψυχολογία κάνει τις διαπιστώσεις της με βάση τις διάφορες σχολές της και επινοεί τρυκ για την πρακτική αντιμετώπιση των συμπτωμάτων. Αγνοεί και απωθεί τα βαθύτερα αίτια των ψυχικών νοσημάτων, την παραβίαση δηλ. της ανθρώπινης φύσης, σωματικής και ψυχικής, επισημοποιεί τις ενοχές και παρουσιάζει τον άνθρωπο έρμαιο των ενστίκτων και των τραυματικών εμπειριών του παρελθόντος. Επίπεδα του ασυνειδήτου ενοχοποιούνται, για να δείξουν τον άνθρωπο άβουλο ον και ανεύθυνο. Εκείνο που κυριαρχεί στην ψυχολογία είναι η απρόσωπη μοίρα. Και οι άνθρωποι παραδίνονται σ' αυτή την απρόσωπη μοίρα με τη δυνατότητα μόνο κάποιων ελαφρύνσεων προσωρινών.

Όλα αυτά τα φαντάσματα της ψυχολογίας τα εξαφανίζει η Εκκλησία με την κατάργηση της δικαιοσύνης. Δικαιοσύνη για την Εκκλησία είναι η άφεση των αμαρτιών μέσα στην αγκαλιά ενός Πατέρα, που αναιρεί και την αμαρτία και την

ενοχή. Και αυτό το εκφράζει και το καλλιεργεί μόνον η Ορθοδοξία. Στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία η αμαρτία αποτελεί προσβολή του αξιώματος του Θεού και ο αμαρτωλός βασανίζεται από ανεξάλειπτες ενοχές, ώσπου να «πληρώσει» την προσβολή του και να «ικανοποιήσει» έτσι το κύρος της Θεότητας, που την προσέβαλε. Γι' αυτό μέσα στη δυτική θεολογία (όπως άλλωστε και στην Παλαιά Διαθήκη) ο άνθρωπος παραμένει ισόβια ένοχος. Ετσι βέβαια η θυσία του Χριστού περισσεύει, η τρελλή αγάπη του «παράφορου Νυμφίου» δεν κατανοείται και μια διάσταση μόνιμη ανάμεσα στο Θεό και στον άνθρωπο συντηρείται αθεράπευτη.

Μέσα στην Ορθόδοξη οικογένεια η αγάπη και η θυσία του Χριστού εξαφανίζει την αμαρτία. Ο «μανικός εραστής» σώζει δωρεάν και προσφέρει τη ζωή του (το σώμα και το αίμα του) στον άνθρωπο ως απόδειξη της παράφορης αγάπης του. Ετσι κάνει τον άνθρωπο Θεό κατά χάριν με μια σαρκική και πνευματική ένωση, δηλ. με ερωτικό τρόπο. Με αυτή τη θεολογία εφαρμοσμένη στη σχέση του ζευγαριού καταλαβαίνουμε ότι η σχέση τους γίνεται πανηγύρι χαράς και όλων των ευγενικών αισθημάτων.

Ενα Ορθόδοξο ζευγάρι λοιπόν ευτυχεί, γιατί πρώτα επιδιώκει και κατορθώνει σ' ένα βαθμό να ιδεί «Θεού πρόσωπο»• ύστερα το κατορθώνει μέσα στο φως του προσώπου του άλλου με την πνευματική καλλονή του. Γι' αυτό κι ο Θεός τους χαρίζει σαν δώρο την αποκάλυψη και της σαρκικής καλλονής τους. Μέσα στη χάρη αυτή της θεϊκής παρουσίας όλα γίνονται ωραία και χαροποιά, ακόμα και οι τοίχοι και τα ταβάνια του σπιτιού τους!

Μέσα στη σωστή οικογένεια ευτυχείς απ' αυτό που είσαι κι όχι απ' αυτό που βρίσκεις. Κι αυτό που είσαι όταν είναι χαρούμενο, είναι και χαροποιό. Τελικά μια σωστή οικογένεια είναι προσομοίωση του Παραδείσου. Δεν υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ υλικών και πνευματικών απολαύσεων στη χριστιανική οικογένεια, γιατί και οι υλικές απολαύσεις χρωματίζονται μ' ένα μαγευτικό χρώμα από τις πνευματικές. Ετσι και οι σαρκικές απολαύσεις έχουν τον αυθεντικό χαρακτήρα τους μέσα σε μια αίσθηση αθωότητας και ασφάλειας• γι' αυτό οι χριστιανοί γεύονται τις αυθεντικές γνήσιες απολαύσεις. Αυτό είναι που ονομάζει η Εκκλησία μας ευλογία, δηλαδή επιδοκιμασία του Θεού για την ευχαριστιακή και σύμφωνα με το θέλημά Του απόλαυση.

Μέσα στο κοσμικό φρόνημα και ιδιαίτερα στη σύγχρονη εποχή με την «απελευθέρωση» των πάντων ο κάθε νέος ενεργοποιεί και εκτονώνει φανταστικά τις ηδονές της ζωής. Με τη συνεχή διέγερση από ακούσματα και θεάματα «ξοδεύονται» οι ορμόνες του οργανισμού κι επειδή η φαντασία απ' τη φύση της οικοδομεί τις τέλειες, τις ιδανικές μορφές των εμπειριών της ζωής, όταν έρθει η ώρα να δοκιμάσει ο άνθρωπος πραγματικά τις απολαύσεις αυτές, του φαίνονται

αποκαρδιωτικά ανεπαρκείς. Γι' αυτό οι νέοι μας σήμερα μετά την αποτυχία να γνωρίσουν τις ηδονές, που φαντάστηκαν, πέφτουν στις καταχρήσεις και στις διαστροφές. Και η τελική ευχαρίστηση είναι τραγικά ανεπαρκής. Λέω «τραγικά», γιατί αυτό οδηγεί ύστερα στις διαστροφές και στα ναρκωτικά, αυτό στέλνει πολλούς νέους στα ψυχιατρεία.

Μέσα στη χριστιανική οικογένεια η και γενικότερα στη ζωή του κάθε ανθρώπου το ζητούμενο είναι η βασιλεία του Θεού και όλες οι άλλες δωρεές του Θεού δίνονται απ' το Θεό στο βαθμό που μας ωφελούν. Ετσι αναπαύεται η χριστιανική οικογένεια και αναπαύει κι άλλους γύρω της. Αν γυρίσετε τα διάφορα ιδρύματα, θα ιδείτε τη χριστιανική οικογένεια να είναι εκεί επισκέπτρια η εθελόντρια, αν εξετάσετε τις οικογένειες που υιοθετούν ορφανά, θα διαπιστώσετε ότι οι περισσότερες είναι χριστιανικές οικογένειες. Και είναι αυτές που έχουν το λιγότερο περισσευούμενο χρόνο και τη μικρότερη οικονομική ευχέρεια. Είναι αυτές, που συνήθως δεν στέλνουν τους γέροντες γονείς στα γηροκομεία και δεν εξοντώνουν τα προβληματικά στην υγεία τους παιδιά πριν να γεννηθούν. Με υπομονή και ευχαριστία σηκώνονται όλα τα βάρη.

Ολη αυτή η Παραδεισένια ατμόσφαιρα της οικογένειας ξεκινά (και πρέπει να το λέμε πολλές φορές αυτό, γιατί είναι απίστευτο) από την κατάργηση της δικαιοσύνης. Το κάθε μέλος της οικογένειας λατρεύεται άσχετα από κάθε αξιοκρατία και κανείς δεν προβάλλει ούτε δοκιμάζει εκεί τη δύναμή του. Κι αυτό που κάνει τον αλύτρωτο άνθρωπο θύμα του παρελθόντος με τη συντήρηση της μνήμης των αμαρτιών μας, καταργείται στο χριστιανισμό. Ο χριστιανισμός μαζί με την κατάργηση της δικαιοσύνης καταργεί και τη συνέχεια του χρόνου. Ο χρόνος γίνεται μια σειρά από στιγμές, που η μια δεν μεταφέρει λογαριασμούς και ενοχές της προηγούμενης. Ετσι η ζωή του χριστιανού μπορεί την κάθε στιγμή ν' αρχίζει από την αρχή σαν να είναι η στιγμή, που γεννήθηκε, η πρώτη στιγμή της δημιουργίας. Ετσι ξαναγεννιέται από τη στάχτη της η ζωή του ζευγαριού. Ολ' αυτά και πολλά ακόμα αποτελούν το βάθος του μυστηρίου της συζυγικής σχέσης, που ήταν σχεδόν περιττό να το πω σε σας που, όπως δείχνετε, το ζείτε. Ζείτε όμως και μέσα σ' έναν κόσμο, που αγνοεί αυτό το μυστήριο, όπως και κάθε μυστήριο, και σας βάζει στον πειρασμό της μοναξιάς και της ουτοπίας.

Στα θέματα του γάμου ο αντίδικος του ανθρώπου χρησιμοποιεί τα «έξυπνα όπλα» του. Τέτοιο όπλο απροσδόκητο είναι η ηθική. Συνηθίζει τους νέους από νωρίς στη συσχέτιση της γενετήσιας ηδονής με την αμαρτία. Μ' αυτή την αίσθηση σκανδαλίζει την αθωότητά του και μέσα στο γάμο. Αισθάνεται ο απροειδοποίητος νέος αδικαιολόγητες ενοχές και τότε ο πειρασμός ειδοποιεί ότι μόνον ένοχη ηδονή υπάρχει. Και ζουν τα νεαρά ζευγάρια μ' αυτό το ηθικό παραμόρφωμα, που κάνει τη

συζυγική σχέση να γίνεται αισθητή σαν πορνεία. Από εδώ ξεκινούν, και οι αμαρτίες των εξωσυζυγικών σχέσεων και της απόρριψης του συζύγου, που φαίνεται άνοστος (η άνοστη), επειδή δεν ενσαρκώνει αυτή την πορνική εικόνα. Βρισκόμαστε βέβαια σ' αυτήν την προχωρημένη φάση του πολιτισμού, όπου κάθε απόλαυση της ζωής γίνεται δεκτή μόνον ως ανάμικτη αμαρτία.

Άλλος πειρασμός, που βασανίζει τη σύγχρονη οικογένεια, είναι τα οικονομικά της οικογένειας. Τρομοκρατείται το ζευγάρι από τη λογική των αριθμών, ενώ είναι μάρτυρας καθημερινά του γεγονότος ότι η οικογένεια συντηρείται θαυματουργικά.

Ένας αθέατος πόλεμος γίνεται στις μέρες μας, πόλεμος που θα κρίνει το μέλλον της κοινωνίας. Τα ζευγάρια, που ζουν τη ζωή της Εκκλησίας, αγωνίζονται να φέρουν περισσότερα παιδιά στον κόσμο, ενώ τα κοσμικά ζευγάρια αγωνίζονται για το αντίθετο με φόβο και με τρόμο. Έτσι σε λίγα χρόνια θα εξυγιανθεί η κοινωνία. Σας εύχομαι να ζήσετε κι εσείς και τα παιδιά σας, για να δείτε εκείνες τις μέρες.

* Από το βιβλίο «ΑΣ ΚΟΙΤΑΞΟΥΜΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ» του Κωνσταντίνου Γανωτή.

Θα κυκλοφορηθεί από τις εκδόσεις «ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ» (τηλ.: 210 9310605).

Πηγή: synodoiporia.blogspot.gr